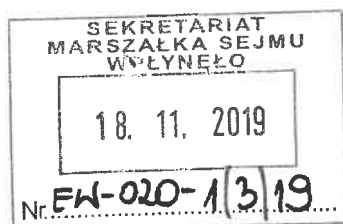




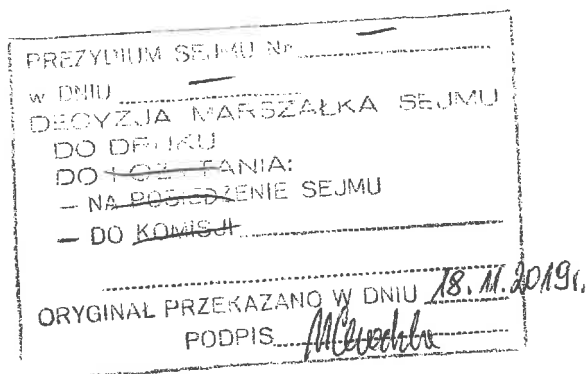
Warszawa, dnia 18 listopada 2019 r.

Marcin Horała
Posel na Sejm RP
Klub Parlamentarny
Prawo i Sprawiedliwość



Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Jako reprezentant wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, przekazuję poprawione zgodnie z uwagami uzasadnienie do w.w. projektu ustawy. Projekt uzupełniony został o informacje dotyczące zgodności z prawem Unii Europejskiej, określenie wpływu na małych i średnich przedsiębiorstwach oraz założenia aktu wykonawczego do art. 21 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.



Z wyrazami szacunku,



Marcin Horała
Posel na Sejm RP

Uzasadnienie

Przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określają, że roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. Po osiągnięciu takiego przychodu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie są opłacane.

Zaprzestanie opłacania składek nie jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Okres nieopłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek, traktuje się jak okres ubezpieczenia, nawet gdyby w trakcie roku po przekroczeniu limitu ustał stosunek pracy.

Zasada ta nie dotyczy pozostałych ubezpieczeń społecznych, gdyż ograniczenie podstawy składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w żaden sposób nie wpływa na obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe. Składki te należy opłacać od całości wynagrodzenia. To samo dotyczy składek na ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W obecnym stanie prawnym możliwe jest, że nastąpi przekroczenie limitu składek, gdyż może zdarzyć się, że płatnik nie zauważy osiągnięcia limitu podstawy wymiaru składek i dokona nadpłaty składek. Wówczas nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez ZUS z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek.

Sytuacja nieco komplikuje się gdy pracownik pozostaje w więcej niż jednym stosunku pracy. W takim przypadku obowiązek monitorowania limitu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zostaje przerzucony na samego ubezpieczonego. Jeżeli do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest zobowiązany więcej niż jeden płatnik składek, ubezpieczony jest zobowiązany zawiadomić wszystkich płatników składek o przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru składek. Za skutki błędnego zawiadomienia powodującego nieopłacenie należnych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe odpowiada ubezpieczony. Skutkami niedopłaty obciążony jest wyłącznie ubezpieczony. Ubezpieczony – pracownik musi w takiej sytuacji kontrolować przyrost podstawy składek na przestrzeni roku kalendarzowego.

W projektowanej regulacji proponuje się zniesienie górnego limitu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, począwszy od 2020 r. Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe będzie odprowadzana od całości przychodu, a więc analogicznie jak w przypadku ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Zasadę tę proponuje się również wprowadzić przy składkach płaconych przez płatnika składek za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych na Fundusz Emerytur Pomostowych.

Zniesienie limitu w wysokości podstawy wymiaru składek oznacza brak potrzeby ciągłego monitorowania wysokości otrzymywanych przychodów zarówno przez płatnika składek jak i przez ubezpieczonego, szczególnie w przypadku gdy ubezpieczony wykonuje kilka rodzajów pracy. Projekt ustawy zmniejsza obciążenia biurokratyczne dla pracodawców i ubezpieczonych.

Jednocześnie należy wskazać, że wysokość emerytury jest ściśle powiązana z wysokością odprowadzanych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Im wyższa kwota odprowadzanych składek i im dłuższy okres zatrudnienia tym wysokość świadczenia jest wyższa. Stąd też zniesienie limitu wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bezpośrednio będzie wpływać na wysokość otrzymywanej w przyszłości emerytury. Szczególnie jest to ważne w przypadku osób, które otrzymują w czasie swojej kariery zawodowej zróżnicowane pod względem wysokości zarobki. Wzrost podstawy wymiaru składek spowoduje również zwiększenie – także z powodu zniesienia ograniczenia do 250% - wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nowo przyznawanych emerytur (wyliczanych według dotychczasowych zasad) oraz rent.

Zniesienie ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia spowoduje wzrost wpływów składkowych do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (szacowany na kwotę 7,1 mld zł). Z drugiej strony większe składki na ubezpieczenie emerytalne spowodują wzrost składek zewidencjonowanych w ZUS, a w konsekwencji stopniowy wzrost wydatków na emerytury wyliczane według nowych zasad.

Zniesienie ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia spowoduje, że zwiększą się również wpływy składkowe do Funduszu Rezerwy Demograficznej.

Poziom oddziaływania proponowanego rozwiązania uzależniony jest również od zachowań na rynku pracy. Szacuje się, że ok. 370 tys. osób osiąga zarobki wyższe niż trzydziestokrotność

prognozowanego wynagrodzenia. Może się zatem okazać, że chęć uniknięcia opłacania składki od całości wysokich zarobków skłoni pracodawców i pracowników do szukania sposobów obejścia proponowanych regulacji poprzez inne formy zatrudnienia (np. zakładanie działalności gospodarczej). Z drugiej strony osoby z bardzo wysokimi zarobkami otrzymają wyższe świadczenia, ze względu na zwiększenie podstawy wymiaru przyszłej emerytury.

Bez względu na skalę działalności, wzrost wydatków przedsiębiorstw związany ze zniesieniem limitu 30-krotności szacowany jest w pierwszym roku funkcjonowania nowych przepisów na ok. 3,3 mld zł (54,6 mld zł w ciągu 10 lat). Ze względu na brak informacji statystycznych wpływ na przedsiębiorstwa dotyczy zarówno dużych przedsiębiorstw jak i MŚP.

Ze względu na propozycję likwidacji ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe i zmianę delegacji konieczne jest wydanie nowego rozporządzenia ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w miejsce obecnie obowiązującego rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 2017 r, poz. 1949). W rozporządzeniu powinny zostać uchylone zostaną paragrafy 6-10.

Do składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za okresy przed wejściem w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym.

Ze względu na propozycję likwidacji ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe konieczne jest wydanie nowego rozporządzenia ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w miejsce obecnie obowiązującego z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 2017 r, poz. 1949). W związku z powyższym zostanie wydane nowe rozporządzenie, uwzględniające zniesienie ograniczenia górnej rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Proponuje się by ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.